

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 23. kalendářní týden, 5. –11. 6. 2023/ ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 23, 5 June – 11 June 2023

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-5-11-june-2023-week-23>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

Seznam onemocnění uvedených v této aktualizaci:

1. MERS-CoV - mezinárodní situace
2. Covid-19 vyvolaný SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP), 2019 - 2023
3. Opičí neštovice (Mpox) mezinárodní situace, 2022 – 2023
4. Onemocnění způsobené virem Marburg - Rovnická Guinea, 2023
5. Onemocnění způsobené virem Marburg – Tanzanie, 2023
6. Virus západonilské horečky (WNV) – One Health sezónní surveillance, 2023

1. MERS-CoV - mezinárodní situace

Aktualizace: Od předchozí aktualizace 3. května 2023 do 7. června 2023 nebyly zdravotnickými orgány po celém světě ani Světovou zdravotnickou organizací (WHO) hlášeny žádné nové případy MERS-CoV ani žádná související úmrtí.

Shrnutí: Od začátku roku 2023, ke dni 7. června 2023, nebyly zdravotnickými orgány po celém světě ani WHO hlášeny žádné případy MERS-CoV s datem výskytu v roce 2023. Od dubna 2012 do 7. června 2023 bylo zdravotnickými orgány na celém světě hlášeno celkem 2 613 případů MERS-CoV, včetně 945 úmrtí.

Zdroje: [ECDC MERS-CoV page](#) | [WHO MERS-CoV](#) | [ECDC factsheet for professionals](#) | [WHO updated global summary and assessment of risk \(November 2022\)](#) | [Qatar MoPH Case #1](#) | [Qatar MoPH Case #2](#) | [WHO DON Oman](#) | [WHO DON Saudi Arabia](#)

Hodnocení ECDC: Na Arabském poloostrově jsou nadále hlášeny případy MERS-CoV u lidí. Počet nových případů zjištěných a hlášených v rámci surveillance však klesl na nejnižší úroveň od roku 2014. Riziko trvalého přenosu z člověka na člověka v Evropě zůstává velmi nízké. Současná situace s MERS-CoV představuje pro EU nízké riziko, jak je uvedeno v rychlém hodnocení rizik ECDC zveřejněném 29. srpna 2018, které rovněž uvádí podrobnosti o posledním případě hlášeném v Evropě.

Akce: ECDC monitoruje tuto hrozbu prostřednictvím svých epidemiologických zpravodajských aktivit a podává o ní měsíční zprávy.

2. Covid-19 vyvolaný SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP), 2019 - 2023

Na konci 22. týdne (končícího 4. června 2023) byly v ukazatelích EU/EHP ve všech věkových skupinách pozorovány klesající nebo stabilní trendy. Ve 22. týdnu bylo z 20 zemí hlášeno 336 úmrtí. V rámci EU/EHP existují určité rozdíly v trendech na úrovni zemí. Vzrůstající trendy nejméně jednoho indikátoru

v porovnání s předešlým týdnem hlásila jedna země z 15. Žádná ze zemí nepředpokládá do 18. června rostoucí trend hlášených případů, hospitalizací spojených s covid-19 ani úmrtí.

U osob ve věku 60 let a více byl kumulativní příjem první posilovací dávky 84,9 % (rozmezí zemí: 13,3–100,0 %) a druhé posilovací dávky byl 35,6 % (rozsah zemí: 0,4–86,9 %). Mezi 15 zeměmi, které hlásí alespoň 10 výsledků ze sekvenování nebo genotypizace SARS-CoV-2 v týdnech 20.–21. (od 15. května do 28. května 2023) bylo odhadované rozložení variant vzbuzující obavy (VOC) nebo variant zájmu (VOI), 92,9 % (45,8–98,2 % z 15 zemí) pro XBB.1.5, 3,9 % (1,0–27,3 % z 11 zemí) pro BA.2.75, 1,8 % (0,2–5,0 % z devíti zemí) pro BQ.1 a 1,8 % (1,2–36,9 % ze sedmi zemí) pro XBB.

ECDC změnilo způsob hlášení variant a objemu sekvenování, aby bylo v souladu s [Provozními úvahami pro sledování respiračních virů v Evropě](#). Tato změna přinese pro jednotlivé země lepší schopnost popisu a detekce variant na současných úrovních sekvenování a zahrne více údajů pro popis variantních proporcí.

Od poslední aktualizace dne 1. června 2023 nebyly ke dni 9. června 2023 provedeny žádné změny v klasifikaci variant ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty nebo deeskalované varianty. Nejnovější informace o variantách naleznete na webových stránkách [ECDC věnovaných variantám](#). Nejnovější aktualizace jednotlivých zemí v souvislosti s onemocněním covid-19 jsou dostupné na [webových stránkách](#).

Mimořádná událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC): Na 15. zasedání Výboru WHO pro mimořádné situace covid-19 IHR dne 4. května 2023 generální ředitel WHO souhlasil s návrhem výboru a bylo vydáno rozhodnutí, že epidemie covid-19 není nadále považována za mimořádnou událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC).

Hodnocení ECDC: Virus SARS-CoV-2 se v EU/EHP nadále šíří s různou intenzitou. Epidemiologický obraz v EU/EHP v posledních 12 měsících charakterizují periodické vlny infekce, přibližně každé dva až tři měsíce, s celkově klesajícím trendem v počtech hlášených případů, hospitalizací, hospitalizací na jednotkách intenzivní péče a úmrtí v tomto období. Budoucí epidemiologickou situaci může ovlivnit objevení se nových rizikových variant nebo oslabení imunity populace v průběhu času. Nejnovější hodnocení rizik naleznete na [stránkách ECDC](#).

Akce: Podrobné aktualizace covid-19 pro jednotlivé země jsou k dispozici na internetových stránkách ECDC. Epidemiologické trendy a prognózy pro EU/EHP a jednotlivé země naleznete na stránce ECDC [Country Overview Report](#) (aktualizováno v pátek). Středisko ECDC zveřejnilo dne 5. dubna 2023 [Průběžné úvahy o veřejném zdraví pro zavedení očkování proti covid-19 v průběhu roku 2023](#), aby podpořilo země při rozhodování o strategii očkování. Cílem těchto pokynů je nabídnout rady ohledně optimálního načasování a zaměření očkovacích kampaní s cílem omezit přetrvávající zátěž onemocněními u starších osob a osob s komorbiditami. Doplňuje [pokyny k dlouhodobým kvalitativním scénářům](#) zveřejněné v srpnu 2022 na podporu aktivit připravenosti zemí v postakutní fázi pandemie covid-19.

3. Opičí neštovice (Mpox) mezinárodní situace, 2022 – 2023

Aktualizace: Od poslední aktualizace 4. dubna 2023 byly k 7. červnu 2023 hlášeny dva případy opičích neštovic ze dvou zemí EU/EHP: Belgie (1) a Nizozemska (1).

Souhrn:

EU/EHP

Od začátku epidemie mpox do 7. června 2023 bylo z 29 zemí EU/EHP hlášeno 21 234 potvrzených případů opičích neštovic: Španělsko (7 559), Francie (4 146), Německo (3 676), Nizozemsko (1 265), Itálie (957), Portugalsko (949), Belgie (795), Rakousko (328), Švédsko (260), Irsko (229), Polsko (217), Dánsko (196), Norsko (95), Řecko (88), Maďarsko (80), Česko (71), Lucembursko (57), Rumunsko (47), Slovinsko (47), Finsko (42), Malta (34), Chorvatsko (33), Island (16), Slovensko (14), Estonsko (11), Bulharsko (6), Lotyšsko (6), Kypr (5) a Litva (5). Úmrtí byla hlášena ze Španělska (3), Belgie (2), Česka (1) a Portugalska (1).

Západní Balkán a Turecko:

Od začátku epidemie mpox do 7. června 2023 byly potvrzeny případy mpox v následujících zemích západního Balkánu: Srbsko (40), Bosna a Hercegovina (9) a Černá Hora (2). Kromě toho bylo 12 případů hlášeno z Turecka.

Podrobný přehled a analýzu údajů nahlášených do TESSy lze nalézt ve společné regionální zprávě ECDC a WHO pro Evropu, který je vydáván každý týden.

Mimořádná událost ohrožující veřejného zdraví mezinárodního významu (PHEIC): Dne 23. července 2022 vyhlásil generální ředitel Světové zdravotnické organizace (WHO) celosvětovou epidemii mpox za mimořádnou událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC). Dne 11. května 2023 zveřejnila WHO prohlášení na pátém zasedání nouzového výboru IHR ohledně vypuknutí mpox. Ve stejný den generální ředitel WHO na základě rady výboru oznámil, že mpox již není mimořádnou událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC).

Hodnocení ECDC: Týdenní počet případů mpox hlášených v EU/EHP dosáhl vrcholu v červenci 2022 a od té doby je pozorován trvalý klesající trend, který od 52. týdne 2022 dosáhl úrovně s velmi nízkými počty. K poklesu pravděpodobně přispělo více faktorů, včetně úsilí v oblasti komunikace o rizicích a zapojení komunity, které vedlo ke změně chování, zvýšení imunity u nejvíce postižených skupin obyvatelstva díky přirozené imunitě a očkování a snížení počtu velkých kulturních a společenských akcí po létě, které navštěvují hlavní rizikové skupiny pro tuto nákazu. Na základě důkazů ze současné epidemie a klesajícího počtu nových infekcí v evropském regionu WHO se celkové riziko infekce mpox hodnotí jako mírné pro muže mající sex s muži (MSM) a nízké pro širší populaci v EU/EHP. Možnosti reakce pro země EU/EHP zahrnují zvyšování informovanosti zdravotnických pracovníků a podporu služeb sexuálního zdraví, aby bylo možné pokračovat v odhalování případů, vyhledávání kontaktů a léčbě případů; pokračovat v nabídce testování na ortopoxvirus; volit vhodnou strategii očkování a pokračovat v komunikaci o rizicích a zapojení komunity, a to i přes klesající počet případů.

Vzhledem k omezeným zásobám vakcín lze kombinovat strategie primárního preventivního očkování (PPV) a postexpozičního preventivního očkování (PEPV) a zaměřit se na osoby s podstatně vyšším rizikem expozice, respektive na blízké kontakty případů. Strategie PPV by měly upřednostňovat homosexuální, bisexuální a transsexuální osoby a muže mající sex s muži, kteří jsou vystaveni vyššímu riziku expozice, a také osoby ohrožené expozicí v zaměstnání na základě epidemiologických nebo behaviorálních kritérií. Intervence na podporu zdraví a zapojení komunity jsou rovněž zásadní pro zajištění účinného dosahu, vysoké akceptace vakcíny a jejího přijetí mezi osobami nejvíce ohroženými expozicí.

Akce: ECDC pečlivě sleduje epidemiologickou situaci v oblasti mpox a na základě údajů, které budou k dispozici v nadcházejících týdnech, přezkoumá míru rizika nákazy mpox.

Rychlé posouzení rizik "[Mpox multi-country outbreak](#)" bylo zveřejněno 23. května 2022, první aktualizace byla zveřejněna 8. července 2022 a druhá aktualizace byla zveřejněna 18. října 2022. Dne 14. dubna 2023 zveřejnilo ECDC zprávu o úvahách týkajících se veřejného zdraví v případě mpox v zemích EU/EHP.

Nejnovější aktualizace naleznete [na stránce ECDC o mpox](#). ECDC nabízí členským státům laboratorní podporu a spolupracuje se zúčastněnými stranami na aktivitách v oblasti komunikace o rizicích, jako je například cílené informování široké veřejnosti a komunit MSM. ECDC rovněž poskytlo pokyny zemím, které v létě pořádaly hromadné akce. ECDC nabízí doporučení týkající se skladování a přepravy klinických vzorků, léčby případů a kontaktů, sledování kontaktů, pokynů pro prevenci a kontrolu infekcí (IPC), čištění a dezinfekce ve zdravotnických zařízeních a domácnostech a přístupů k očkování.

4. Onemocnění způsobené virem Marburg (MVD)- Rovníková Guinea, 2023

Přehled: Dne 8. června 2023 bylo Světovou zdravotnickou organizací prohlášeno propuknutí virové choroby Marburg (MVD) za ukončené. Poslední pacient byl propuštěn před 42 dny. Dne 7. června 2023 uspořádalo Ministerstvo zdravotnictví Rovníkové Guineje ceremonii u příležitosti Mezinárodního deklaračního ceremoniálu ukončení epidemie virové choroby Marburg v kongresovém paláci Ngoló v Rovníkové Guineji. Během epidemie bylo hlášeno 17 potvrzených případů – včetně 12 úmrtí, čtyř uzdravení a jednoho případu s neznámým výsledkem. Kromě toho bylo hlášeno 23 suspektních případů onemocnění, z nichž všichni zemřeli.

Shrnutí: Dne 13. února 2023 Rovníková Guinea potvrdila první ohnisko MVD v zemi. První případ zemřel na začátku ledna 2023 a Ministerstvu zdravotnictví Rovníkové Guineje to bylo oznámeno 7. února 2023.

Podle ministerstva zdravotnictví Rovníkové Guineje bylo k 1. květnu 2023 hlášeno 17 potvrzených případů MVD, včetně 12 úmrtí, ze čtyř okresů ve čtyřech provinciích: Ebibeyin, provincie Kié-Ntem (tři případy, včetně dvou úmrtí); Evinayong, provincie Centro Sur (dva případy, včetně dvou úmrtí); Nsok, provincie Wde-Nzas (jeden případ, včetně jednoho úmrtí); Bata, provincie Litoral (11 případů, včetně sedmi úmrtí). Poslední potvrzený případ byl nahlášen 20. dubna v okrese Bata, provincie Litoral. Případ souvisel s jiným případem onemocnění v oblasti, který byl nahlášen 6 dubna. Z 16 potvrzených případů, o nichž jsou k dispozici informace, je 10 žen a 6 mužů, z nichž 35% je ve věku 30-44 let. Pět z potvrzených případů jsou zdravotníci, z nichž dva zemřeli. Poslední potvrzený případ byl hlášen 20. dubna 2023 v regionu Bata. V současné době nejsou léčeny ani hospitalizovány v centru pro léčbu MVD žádné osoby s onemocněním Marburg, poslední léčený případ byl propuštěn 26. dubna 2023.

Další informace naleznete v informačním listu ECDC o [MVD](#).

5. Onemocnění způsobené virem Marburg – Tanzanie, 2023

Přehled: Dne 2. června 2023 vydala WHO Stanovisko k propuknutí onemocnění uvádějící, že Ministerstvo zdravotnictví Tanzanské sjednocené republiky vyhlásilo konec epidemie onemocnění Marburg po 42 dnech bez jakéhokoli nového pravděpodobného nebo potvrzeného případu MVD. Poslední potvrzený případ MVD byl nahlášen 11. dubna 2023. Celkově bylo od 21. března do 31. května 2023 hlášeno devět případů (osm laboratorně potvrzených a jeden pravděpodobný), včetně šesti úmrtí (pět potvrzených případů a jeden pravděpodobný; CFR 66,7 %). Všechny případy byly hlášeny z okresu Bukoba, region Kagera. U 212 identifikovaných kontaktů bylo ukončeno období sledování. Jednalo se o první hlášené vypuknutí MVD v Tanzanii.

Souhrn: Dne 17. března 2023 Ministerstvo zdravotnictví Tanzanie nahlásilo sedm osob postižených nediodagnostikovaným onemocněním v Kageře v severní Tanzanii, včetně pěti úmrtí a dvou osob ošetřených v nemocnicích. Nemocní jedinci vykazovali příznaky jako je horečka, zvracení, krvácení z různých částí těla a selhání ledvin. Bylo zahájeno vyšetřování s cílem určit příčinu nákazy. Podle afrického centra pro kontrolu a prevenci nemocí (Africa CDC) potvrdilo ministerstvo zdravotnictví 21. března 2023 epidemii horečky Marburg (MVD) v okrese Bukoba, v regionu Kagera, na severozápadě Tanzanie. Dne 2. června 2023 oznámilo ministerstvo zdravotnictví Tanzanie na sociálních sítích při tiskové konferenci propuknutí MVD za ukončené.

Další informace naleznete v informačním listu ECDC o [MVD](#).

6. Virus západonilské horečky (WNV) - One Health sezónní surveillance, 2023

Přehled: Jedná se o druhou týdenní aktualizaci monitoringu WNV v sezóně 2023.

Od začátku sezóny 2023, 7. červnu 2023, země EU/EHP nehlásily žádný případ infekce WNV u člověka. Země sousedící s EU rovněž nehlásily žádné případy infekce WNV u lidí. Od začátku sezóny 2023 bylo hlášeno jedno ohnisko nákazy u ptáků v Itálii (12. května 2023 ve Varese). Mapy a přehled naleznete na [webové stránce o nákaze virem západonilské horečky](#).

Zdroje: TESSy, Informační systém o nákazách zvířat (ADIS).

Hodnocení ECDC: V souladu se směrnicí Komise 2014/110/EU by mělo být u potenciálních dárců krve odloženo dárcovství po dobu 28 dní od opuštění rizikové oblasti s výskytem WNV, pokud není výsledek PCR testu negativní.

Akce: Během období přenosu ECDC zveřejňuje každý pátek přehled a epidemiologický souhrn.

Další informace: Údaje o případech u lidí jsou shromažďovány prostřednictvím Evropského systému surveillance (TESSy), který spravuje ECDC. Importované případy nejsou v této zprávě zahrnuty. Následující země sousedící s EU hlásí ECDC případy infekce WNV u lidí: Albánie, Kosovo*, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko. Údaje o zvířatech (tj. o ohniscích nákazy u koňovitých a ptáků) jsou shromažďovány prostřednictvím Informačního systému o nákazách zvířat (ADIS) Evropské komise. Hlášení WNV u koňovitých a ptáků je na úrovni EU/EHP povinné. Rozložení lidských infekcí je sledováno v zemích EU/EHP a zemích sousedících s EU, zatímco rozložení ohnisek u koňovitých a ptáků se týká pouze zemí EU/EHP.

*Tímto označením nejsou dotčena stanoviska k otázce statusu a je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a stanoviskem Mezinárodního soudního dvoru k vyhlášení nezávislosti Kosova.